

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z GEOGRAFII

1. Uczeń może otrzymać oceny za:

- wiadomości i umiejętności według programu nauczania (zgodnie z załączonymi wymaganiami na poszczególne stopnie szkolne);
 - wypowiedzi ustne; przy wypowiedzi ustnej obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji, w przypadku lekcji powtórzeniowych wymagana jest znajomość treści z całego działu;
 - sprawdziany pisemne (w formie testu, odpowiedzi na pytania) całogodzinne przeprowadzone po zakończeniu każdej większej partii materiału (zapowiedziane z tygodniowym wyprzedzeniem); w przypadku otrzymania oceny niedostatecznej uczeń może poprawić ocenę ze sprawdzianu do dwóch tygodni po oddaniu sprawdzianu; w dzienniku obok oceny uzyskanej ze sprawdzianu wpisuje się ocenę uzyskaną z poprawy w przypadku nieobecności uczeń musi zaliczyć sprawdzian w dodatkowym terminie uzgodnionym z nauczycielem (do dwóch tygodni od momentu obecności); każdy sprawdzian (całogodzinny) poprzedzony jest lekcją powtórzeniową;
 - kartkówki obejmują materiał z trzech ostatnich lekcji (nie muszą być zapowiedziane, bez możliwości poprawy);
 - badania terenowe;
 - zadania domowe; praca domowa podlega kontroli i ocenie; za pracę domową wymagającą większego zaangażowania uczeń może otrzymać ocenę. Za brak zadania uczeń otrzymuje (-);
 - aktywność na lekcji; krótkie odpowiedzi nagradzane są „plusami” lub „minusami”; dłuższe odpowiedzi bądź kilka krótszych w czasie tej samej lekcji oceniane są wg. skali ocen; za pięć zgromadzonych „plusów” uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą, natomiast za pięć „minusów” ocenę niedostateczną; plus (+) można otrzymać za: aktywność na lekcji, efektywną pracę w grupie, dodatkową pracę pisemną (o niewielkim stopniu trudności). Minusa (-) za brak podręcznika na lekcji, brak zeszytu, brak pracy domowej;
 - osiągnięte sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych;
 - pracę zespołową;
 - pracę dodatkową, np. referaty, prezentacje multimedialne, plansze, albumy, reklamy i inne;
- Uczeń nie ma prawa do odpisywania na sprawdzianach i kartkówkach, takie próby kończą się oceną niedostateczną.

2. Uczeń może być nieprzygotowany do lekcji raz w półroczu – przy jednej godzinie lekcyjnej tygodniowo, dwa razy – przy dwóch godzinach tygodniowo. Nieprzygotowanie należy zgłosić nauczycielowi zaraz po sprawdzeniu obecności.

3. Sprawdziany i kartkówki są punktowane, a następnie przeliczane na oceny zgodnie ze statutem.

4. Uczeń ma prawo dwa razy w ciągu półroczu zgłosić brak pracy domowej.

5. Uczeń zobowiązany jest przynosić na lekcję: podręcznik, zeszyt przedmiotowy, a także w zależności od potrzeb inne pomoce wskazane przez nauczyciela.

6. Oceny są jawne dla ucznia oraz jego rodziców (prawnych opiekunów).

7. Podczas oceniania uwzględniane będą:

- w wypowiedzi ustnej: precyzja wypowiedzi, poprawność językowa, poprawność merytoryczna, wyczerpanie zagadnienia, puenta wypowiedzi,
- w sprawdzianach pisemnych: poprawność rozwiązania zadania, logiczność wypowiedzi, poprawność zastosowanej metody do rozwiązania zadania, zgodność odpowiedzi z poleceniem,
- w trakcie zajęć terenowych: umiejętność sporządzania notatek, wykonania schematów, modeli, opracowań statystycznych, określenie relacji między elementami środowiska czy zebranie informacji,
- w innych wypowiedziach pisemnych: zgodność z tematem, logiczny układ pracy, poprawność językowa i merytoryczna, przygotowanie bibliografii, estetyka pracy,
- podczas pracy w grupie: sposoby podejmowania decyzji, współdziałanie w grupie, postawę podczas pracy, formę prezentacji wyników pracy.

KRYTERIA OCENIANIA Z GEOGRAFII WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE SZKOLNE

Ocena dopuszczająca:

Uczeń ma braki w wymaganiach koniecznych z zakresu wiadomości i umiejętności. Opanował w stopniu elementarnym umiejętność czytania map, posiada elementarną orientację na mapie świata, Europy i Polski, posługuje się w stopniu elementarnym słownictwem i terminologią geograficzną w mowie żywej i pisanej, samodzielnie rozwiązuje i wykonuje zadania o niewielkim stopniu trudności, przejawia chęć i gotowość pracy i współpracy, umie wykorzystać różne źródła informacji, przy czym objawia się to jako praca odtwórcza, wskazująca na słabe zrozumienie polecenia, nadrabia zaległości, przy pomocy nauczyciela, udziela odpowiedzi na proste pytania.

Ocena dostateczna:

Uczeń opanował podstawowe wiadomości i wybrane umiejętności określone podstawą programową. W szczególności: posiada podstawową orientację na mapie i w przestrzeni geograficznej, poprawnie wyraża swoje myśli w prostych i typowych przykładach w mowie żywej i pisanej, przy wypowiedzi widać nieliczne błędy, odpowiedź ustna odbywa się przy pomocy nauczyciela zadającego kolejne pytania, samodzielnie i w grupie rozwiązuje poprawnie nieskomplikowane polecenia, potrafi naśladować podobne rozwiązania w analogicznych sytuacjach, wartościuje elementy działalności człowieka w środowisku, poprawnie odczytuje dane z tekstu, rysunków, diagramów, tabel, przetwarza proste dane na

wykresy, wykonuje wybrane, proste obliczenia stosowane w geografii, z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania sytuacji problemowych.

Ocena dobra:

Uczeń opanował wiadomości i umiejętności w stopniu dobrym, uwzględniającym wymagania rozszerzającym. W szczególności: pracuje systematycznie, a jego przygotowanie, choć pełne jest różne jakościowo, posiada dobrą orientację na mapie świata, czyta ze zrozumieniem mapy tematyczne, dokonuje poprawnych interpretacji różnorodnych tekstów źródłowych, udziela samodzielnie odpowiedzi, choć uwidaczniają się niewielkie braki w wiedzy lub wypowiedź nie wyczerpuje omawianego zagadnienia, wiadomości i umiejętności podstawowe są dla niego zrozumiałe, potrafi samodzielnie rozwiązywać zadania o pewnym stopniu trudności tu: treści przystępne, średnio trudne, wykonuje wszystkie obliczenia stosowane w geografii, dostrzega zależności przyczynowo-skutkowe, łączy zagadnienia w logiczne ciągi, opanował umiejętność dokonywania interpretacji prostych zjawisk przedstawianych graficznie, w mowie żywej i pisanej posługuje się językiem poprawnym pod względem merytorycznym, stylistycznym i gramatycznym, potrafi wartościować działalność człowieka w środowisku, aktywnie i efektywnie pracuje i współpracuje w zespołach grupowych, chętnie wykonuje dodatkowe zadania.

Ocena bardzo dobra:

Uczeń w stopniu wyczerpującym opanował materiał przewidziany w podstawie programowej dla danej klasy oraz praktycznie stosuje umiejętności z zakresu kluczowych kompetencji w edukacji geograficznej. W szczególności: przygotowanie ucznia do lekcji jest pełne, wszechstronne oraz systematyczne, sprawnie posługuje się wiadomościami i zdobytymi umiejętnościami podczas wypowiedzi ustnej samodzielnie potrafi interpretować omawiane zagadnienie, jego wypowiedź jest ładna, ciekawa i poprawna pod względem merytorycznym, stylistycznym i gramatycznym, samodzielnie dokonuje interpretacji treści mapy i innych materiałów źródłowych, obok prawidłowego wnioskowania przeprowadza proste analizy zjawisk, potrafi zastosować wiedzę w praktycznym działaniu, chętnie wykonuje zadania i prace dodatkowe, wykorzystuje różne źródła informacji do pogłębiania swojej wiedzy, bierze aktywny udział w przedsięwzięciach o charakterze środowiskowym, wnosi twórczy wkład w realizację zadań oraz omawianych zagadnień, pracuje nad własnym rozwojem lub bierze aktywny udział w konkursach o treściach geograficznych.

Ocena celująca:

Uczeń spełnia wszystkie kryteria ujęte w wymaganiach na ocenę bardzo dobrą, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania, a ich efekty potrafi zaprezentować innym w konkretnej formie. Jest aktywny w konkursach przedmiotowych. Opanował wiadomości i umiejętności znacznie wykraczające poza program nauczania, będące efektem jego samodzielnej pracy. Prezentuje swoje wiadomości posługując się terminologią geograficzną. Formułuje problemy i rozwiązuje je w sposób twórczy. Dokonuje analizy lub syntezy zjawisk i procesów geograficznych. Potrafi samodzielnie korzystać z różnych źródeł

informacji. Wykonuje twórcze prace, pomoce naukowe i potrafi je prezentować na terenie szkoły i poza nią.

Wymagania edukacyjne z geografii dla klasy 5

oparte na *Programie nauczania geografii w szkole podstawowej – Planeta Nowa* autorstwa Ewy Marii Tuz i Barbary Dziedzic

Wymagania na poszczególne oceny				
konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzające (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
1. Mapa Polski				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>mapa, skala, legenda mapy</i> • wymienia elementy mapy • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>wysokość bezwzględna, wysokość względna</i> • odczytuje wysokość bezwzględną obiektów na mapie poziomicowej • podaje nazwy barw stosowanych na mapach hipsometrycznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odczytuje za pomocą legendy znaki kartograficzne na mapie • stosuje legendę mapy do odczytania informacji • odczytuje skalę mapy • rozróżnia rodzaje skali • oblicza wysokość względną na podstawie wysokości bezwzględnej odczytanej z mapy • odczytuje informacje z mapy poziomicowej i mapy hipsometrycznej • wyszukuje w atlasie przykłady map: ogólnogeograficznej, krajobrazowej, turystycznej i planu miasta 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia na mapie znaki punktowe, liniowe i powierzchniowe <ul style="list-style-type: none"> • rysuje podziałkę liniową • wyjaśnia, dlaczego każda mapa ma skalę • oblicza odległość na mapie wzdłuż linii prostej za pomocą skali liczbowej • wyjaśnia, jak powstaje mapa poziomicowa • wyjaśnia różnicę między obszarem nizinnym, wyżynnym a obszarem górskim 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dobiera odpowiednią mapę w celu uzyskania określonych informacji geograficznych • przekształca skalę liczbową na mianowaną i podziałkę liniową • oblicza odległość w terenie za pomocą skali liczbowej • oblicza odległość w terenie za pomocą podziałki liniowej <ul style="list-style-type: none"> • oblicza długość trasy złożonej z 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się planem miasta w terenie • podaje przykłady wykorzystania map o różnej treści • analizuje treść map przedstawiających ukształtowanie powierzchni Polski • czyta treść mapy lub planu najbliższego otoczenia szkoły, odnosząc je do obserwowanych w terenie elementów środowiska geograficznego • projektuje i opisuje trasę wycieczki na podstawie mapy turystycznej lub planu miasta

Szkoła Podstawowa w Pilczy Żelichowskiej

<ul style="list-style-type: none"> wymienia różne rodzaje map odczytuje informacje z planu miasta 		<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia różnicę między mapą ogólnogeograficzną a mapą krajobrazową przedstawia sposoby orientowania mapy w terenie 	<p>odcinków za pomocą skali liczbowej</p> <ul style="list-style-type: none"> rozpoznaje przedstawione na mapach poziomicowych formy terenu rozpoznaje formy ukształtowania powierzchni na mapie hipsometrycznej omawia zastosowanie map cyfrowych podaje różnice między mapą turystyczną a planem miasta 	
---	--	--	--	--

2. Krajobrazy Polski

<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminu <i>krajobraz</i> wymienia składniki krajobrazu wymienia elementy krajobrazu najbliższej okolicy wymienia pasy rzeźby terenu Polski wskazuje na mapie Wybrzeże 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje różnicę między krajobrazem naturalnym a krajobrazem kulturowym określa położenie 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> charakteryzuje pasy rzeźby terenu w Polsce opisuje krajobraz najbliższej okolicy w odniesieniu do pasów rzeźby 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> dokonuje oceny krajobrazu najbliższego otoczenia szkoły pod względem jego piękna oraz ładu i estetyki 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> proponuje zmiany w zagospodarowaniu terenu najbliższej okolicy prezentuje projekt planu zagospodarowania terenu wokół szkoły przygotowuje prezentację
--	--	---	---	---

Szkoła Podstawowa w Pilczy Żelichowskiej

<p>Słowińskie</p> <ul style="list-style-type: none"> •wymienia elementy krajobrazu nadmorskiego •wymienia główne miasta leżące na Wybrzeżu Słowińskim •wymienia po jednym przykładzie rośliny i zwierzęcia charakterystycznych dla Wybrzeża Słowińskiego •wskazuje na mapie Pojezierze Mazurskie •odczytuje z mapy nazwy największych jezior na Pojezierzu Mazurskim •wskazuje na mapie pas Nizin Środkowopolskich oraz Nizinę Mazowiecką •wskazuje na mapie największe rzeki przecinające Nizinę Mazowiecką •wskazuje na mapie największe miasta Niziny Mazowieckiej • podaje nazwę parku narodowego leżącego w pobliżu Warszawy •określa położenie Warszawy na mapie Polski •wymienia najważniejsze obiekty turystyczne Warszawy •wskazuje na mapie pas Wyżyn Polskich i Wyżynę Śląską •wskazuje na mapie największe miasta na Wyżynie Śląskiej 	<p>najbliższej okolicy na mapie Polski</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia główne cechy krajobrazu nadmorskiego na podstawie ilustracji • omawia cechy krajobrazu Pojezierza Mazurskiego • wymienia atrakcje turystyczne Pojezierza Mazurskiego • przedstawia cechy krajobrazu Niziny Mazowieckiej • wymienia atrakcje turystyczne Niziny Mazowieckiej • opisuje cechy krajobrazu wielkomiejskiego • wymienia główne cechy krajobrazu miejsko-przemysłowego Wyżyny Śląskiej • przedstawi a cechy krajobrazu 	<p>terenu</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje wpływ wody i wiatru na nadmorski krajobraz • przedstawia sposoby gospodarowania w krajobrazie nadmorskim • opisuje zajęcia mieszkańców regionu nadmorskiego • przedstawia wpływ łądολου na krajobraz pojezierzy • omawia cechy krajobrazu przekształconego przez człowieka na Nizinie Mazowieckiej • przedstawia najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego w stolicy • omawia znaczenie 	<p>zagospodarowania</p> <ul style="list-style-type: none"> • porównuje na podstawie mapy Polski i ilustracji rzeźbę terenu w poszczególnych pasach • wyjaśnia na podstawie ilustracji, jak powstaje jezioro przybrzeżne • wymienia obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego Wybrzeża Słowińskiego oraz wskazuje je na mapie • wyjaśnia znaczenie turystyki na Wybrzeżu Słowińskim • charakteryzuje najważniejsze obiekty dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego na Nizinie 	<p>multimedialną na temat Wybrzeża Słowińskiego z uwzględnieniem elementów krajobrazu naturalnego i kulturowego</p> <ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zróżnicowanie krajobrazu krain geograficznych w pasie pojezierzy na podstawie mapy • analizuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji oraz map tematycznych warunki rozwoju rolnictwa na Nizinie Mazowieckiej • planuje na podstawie planu miasta wycieczkę po Warszawie • przedstawia pozytywne i negatywne zmiany w krajobrazie Wyżyny Śląskiej wynikające z działalności człowieka • analizuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji oraz map tematycznych warunki sprzyjające rozwojowi rolnictwa na Wyżynie Lubelskiej • przedstawia historię zamków znajdujących się na Szlaku Orlich Gniazd • wyjaśnia negatywny wpływ turystyki na środowisko Tatr
--	--	---	---	---

Szkoła Podstawowa w Pilczy Żelichowskiej

<ul style="list-style-type: none"> •wskazuje na mapie Polski Wyżynę Lubelską •wymienia gleby i główne uprawy Wyżyny Lubelskiej •określa na podstawie mapy Polski położenie Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej •podaje nazwę parku narodowego leżącego na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej •podaje nazwy zwierząt żyjących w jaskiniach na Wyżynie Krakowsko-Częstochowskiej •określa na podstawie mapy położenie Tatr •wskazuje na mapie Tatry Wysokie i Tatry Zachodnie 	<p>rolniczego Wyżyny Lubelskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy krajobrazu Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej na podstawie ilustracji • wymienia dwa przykłady roślin charakterystycznych dla Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej • wskazuje na mapie najwyższe szczyty Tatr • wymienia cechy krajobrazu wysokogórskiego • omawia cechy pogody w górach • wymienia atrakcje turystyczne Tatr 	<p>węgla kamiennego na Wyżynie Śląskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje życie i zwyczaje mieszkańców Wyżyny Śląskiej • omawia na podstawie ilustracji powstawanie wąwozów lessowych • charakteryzuje czynniki wpływające na krajobraz rolniczy Wyżyny Lubelskiej • charakteryzuje na podstawie ilustracji rzeźbę krasową i formy krasowe Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej • opisuje na podstawie ilustracji piętra roślinności w Tatrach • opisuje zajęcia i zwyczaje mieszkańców Podhala 	<p>Mazowieckiej</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje zabudowę i sieć komunikacyjną Warszawy • omawia atrakcje turystyczne na Szlaku Zabytków Techniki • opisuje za pomocą przykładów rolnictwo na Wyżynie Lubelskiej • opisuje najważniejsze obiekty dziedzictwa kulturowego Wyżyny Lubelskiej • charakteryzuje na podstawie mapy atrakcje turystyczne Szlaku Orlich Gniazd • przedstawia argumenty potwierdzające różnicę w krajobrazie Tatr Wysokich i Tatr Zachodnich • opisuje dziedzictwo 	
--	---	---	---	--

Szkoła Podstawowa w Pilczy Żelichowskiej

przyrodnicze Tatr				
3. Łądy i oceany				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na globusie i mapie świata bieguny, równik, południk zerowy i 180°, półkule, zwrotniki i koła podbiegunowe wymienia nazwy kontynentów i oceanów oraz wskazuje ich położenie na globusie i mapie wymienia największych podróżników biorących udział w odkryciach geograficznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co to są siatka geograficzna i siatka kartograficzna wskazuje główne kierunki geograficzne na globusie porównuje powierzchnię kontynentów i oceanów na podstawie diagramów wskazuje akweny morskie na trasach pierwszych wypraw geograficznych 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> podaje przyczyny odkryć geograficznych wskazuje na mapie wielkie formy ukształtowania powierzchni Ziemi i akweny morskie na trasie wyprawy geograficznej Marca Polo opisuje na podstawie mapy szlaki wypraw Ferdynanda Magellana i Krzysztofa Kolumba 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> określa na globusie i mapie położenie punktów, kontynentów i oceanów na kuli ziemskiej opisuje podróże odkrywcze w okresie od XVII w. do XX w. 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> oblicza różnicę wysokości między najwyższym szczytem na Ziemi a największą głębokością w oceanach przedstawia znaczenie odkryć geograficznych
4. Krajobrazy świata				
<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie terminu <i>pogoda</i> wymienia składniki pogody wyjaśnia znaczenie terminu <i>klimat</i> 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia różnicę między pogodą a klimatem odczytuje z 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> wskazuje na mapie klimatycznej obszary o najwyższej oraz najniższej średniej rocznej 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> oblicza średnią roczną temperaturę powietrza oblicza różnicę między średnią 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> przedstawia zróżnicowanie temperatury powietrza i opadów atmosferycznych na Ziemi na

Szkoła Podstawowa w Pilczy Żelichowskiej

<ul style="list-style-type: none"> •wymienia na podstawie mapy tematycznej strefy klimatyczne Ziemi •wymienia na podstawie ilustracji strefy krajobrazowe Ziemi •wskazuje na mapie strefy wilgotnych lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych strefy umiarkowanej •podaje nazwy warstw wilgotnego lasu równikowego i wskazuje te warstwy na ilustracji •rozpoznaje rośliny i zwierzęta typowe dla lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>sawanna, step</i> •wskazuje na mapie strefy sawann i stepów •wymienia gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla sawann i stepów •wyjaśnia znaczenie terminu <i>pustynia</i> •wskazuje na mapie obszary występowania pustyń gorących i pustyń lodowych •rozpoznaje rośliny i zwierzęta charakterystyczne dla pustyń gorących i pustyń lodowych •wskazuje na mapie położenie strefy 	<p>klimatogramu</p> <p>temperaturę powietrza i wielkość opadów atmosferycznych w danym miesiącu</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia typy klimatów w strefie umiarkowanej <ul style="list-style-type: none"> •omawia na podstawie mapy stref klimatycznych i klimatogramów klimat strefy wilgotnych lasów równikowych oraz klimat strefy lasów liściastych i mieszanych •omawia na podstawie ilustracji warstwową budowę lasów strefy umiarkowanej <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie terminów: <i>preria, pampa</i> • omawia charakterystyczne cechy klimatu stref sawann i stepów •opisuje na podstawie ilustracji świat roślin i zwierząt pustyń gorących i pustyń lodowych <ul style="list-style-type: none"> • wymienia cechy charakterystyczne klimatu śródziemnomorski 	<p>temperaturze powietrza</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie klimatycznej obszary o największej i najmniejszej rocznej sumie opadów • porównuje temperaturę powietrza i opady atmosferyczne w klimacie morskim i kontynentalnym <ul style="list-style-type: none"> • wymienia kryteria wydzielenia stref krajobrazowych • przedstawia na podstawie ilustracji układ stref krajobrazowych na półkuli północnej • charakteryzuje warstwy wilgotnego lasu równikowego • charakteryzuje na podstawie ilustracji krajobrazy sawann i stepów • omawia klimat stref pustyń gorących i pustyń lodowych • omawia rzeźbę terenu pustyń gorących • omawia cechy krajobrazu śródziemnomorskiego • charakteryzuje cechy krajobrazu tajgi i tundry • charakteryzuje na podstawie ilustracji piętra roślinne w 	<p>temperatura powietrza w najcieplejszym miesiącu i najzimniejszym miesiącu roku</p> <ul style="list-style-type: none"> •oblicza roczną sumę opadów •prezentuje przykłady budownictwa, sposoby gospodarowania i zajęcia mieszkańców stref wilgotnych lasów równikowych oraz lasów liściastych i mieszanych •porównuje cechy krajobrazu sawann i stepów •omawia przykłady budownictwa i sposoby gospodarowania w strefach pustyń gorących i pustyń lodowych •prezentuje przykłady budownictwa i sposoby gospodarowania w strefie śródziemnomorskiej •porównuje budownictwo i życie mieszkańców stref tajgi i tundry •analizuje zmienność warunków klimatycznych w Himalajach i jej wpływ na życie ludności 	<p>podstawie map tematycznych</p> <ul style="list-style-type: none"> •omawia wpływ człowieka na krajobrazy Ziemi •porównuje wilgotne lasy równikowe z lasami liściastymi i mieszanimi strefy umiarkowanej pod względem klimatu, roślinności i świata zwierząt •analizuje strefy sawann i stepów pod względem położenia, warunków klimatycznych i głównych cech krajobrazu •przedstawia podobieństwa i różnice między krajobrazami pustyń gorących i pustyń lodowych •opisuje na podstawie dodatkowych źródeł informacji zróżnicowanie przyrodnicze i kulturowe strefy śródziemnomorskiej •porównuje rozmieszczenie stref krajobrazowych na Ziemi i pięter roślinności w górach
---	--	---	---	--

Szkoła Podstawowa w Pilczy Żelichowskiej

<p>krajobrazów śródziemnomorskich</p> <ul style="list-style-type: none"> •wymienia na podstawie mapy państwa leżące nad Morzem Śródziemnym •rozpoznaje rośliny i zwierzęta charakterystyczne dla strefy śródziemnomorskiej •wymienia gatunki upraw charakterystycznych dla strefy śródziemnomorskiej •wyjaśnia znaczenie terminów: <i>tajga</i>, <i>tundra</i>, <i>wieloletnia zmarzlina</i> •wskazuje na mapie położenie stref tajgi i tundry •rozpoznaje gatunki roślin i zwierząt charakterystyczne dla tajgi i tundry •wskazuje na mapie Himalaje •wymienia charakterystyczne dla Himalajów gatunki roślin i zwierząt 	<p>ego</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia obiekty turystyczne w basenie Morza Śródziemnego • wymienia charakterystyczne cechy klimatu stref tajgi i tundry • wskazuje na mapie położenie najwyższych łańcuchów górskich innych niż Himalaje • charakteryzuje krajobraz wysokogórski w Himalajach • opisuje świat roślin i zwierząt w Himalajach 	<p>Himalajach</p>		
---	---	-------------------	--	--